

**ADVIES**  
**VAN 27 JUNI 2018**  
**OVER DE STARTNOTA GEWESTELIJK RUP**  
**R4 KNOOP WACHTEBEKE**

## INHOUD

|      |                               |   |
|------|-------------------------------|---|
| I.   | SITUERING .....               | 1 |
| II.  | ALGEMENE BEOORDELING .....    | 1 |
| III. | PLANDOELSTELLINGEN .....      | 1 |
| IV.  | MULTIMODALE ONTSLUITING ..... | 2 |
| V.   | ONDERZOEK EFFECTEN .....      | 3 |

### I. SITUERING

1. SARO ontving op 28 mei 2018 een adviesvraag van minister Joke Schauvliege over de startnota bij het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'R4 knoop Wachtebeke'.<sup>1</sup> Met voorliggend advies, goedgekeurd door de raad op 27 juni 2018, komt de raad tegemoet aan de vooropgestelde adviestermin van 60 dagen.
2. Het gewestelijk RUP beoogt de inrichting van de R4 Oost af te stemmen op zijn rol als primaire weg binnen het Vlaamse wegennet alsook het verbeteren van de verkeersveiligheid en de verkeersleefbaarheid langsheen deze as. Dit impliceert het omvormen van verschillende kruispunten langsheen deze wegsegmenten.

Het gebied wordt momenteel gekenmerkt door weilanden en akkers in de zone aansluitend tegen de E34 alsook in het zuidelijk gedeelte van het plangebied. Ter hoogte van de toegang van Arcelor Mittal reikt het Kloosterbos in bestaande toestand tot dicht tegen de R4. Voor een groot deel van het plangebied is reeds een gewestelijk RUP opgemaakt.<sup>2</sup> De voorschriften van dit RUP voorzien echter een aansluiting van deze weg ter hoogte van de rotonde Cosmos. Een wijziging hierop vergt een nieuw gewestelijk RUP. De nieuwe ligging van de N449 zal daarenboven ook door bosgebied gaan. Dit noodzaakt eveneens een bestemmingswijziging.

### II. ALGEMENE BEOORDELING

3. SARO wenst volgende aandachtspunten te formuleren bij de voorliggende startnota bij het gewestelijk RUP 'R4 knoop Wachtebeke':
  - De raad vraagt om de doelstellingen van het gewestelijk RUP sterker te focussen in functie van duurzame mobiliteit en duurzame ruimtelijke ontwikkeling (zie verder deel III).
  - De raad vraagt tevens aandacht voor de multimodale ontsluiting van het plangebied (deel IV).
  - Vanuit een bezorgdheid voor de volwaardige integratie van de effectbeoordelingen vraagt de raad aandacht voor het onderzoek van de effecten (in het bijzonder biodiversiteit, landschap) en dringt de raad aan op een landbouwimpactstudie (deel V).

### III. PLANDOELSTELLINGEN

4. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling. De startnota formuleert een vijftal hoofdoelstellingen met name 1° het ombouwen van de N423/R4 Oost vanaf de Nederlandse grens tot A11/N49 tot primaire weg I en ten zuiden van de A11/N49 tot primaire weg II, 2° het bewerkstelligen van een goede verkeersafwikkeling op alle knopen, 3° het verbeteren van de verkeersveiligheid langsheen en rondom de R4 Oost, 4° het verhogen van de verkeersleefbaarheid in de Kanaaldorpen en 5° de realisatie van een bovenlokaal fietsroute langs de R4 Oost vanaf de Cosmos tot de

<sup>1</sup> [https://www.ruimtelijkeordening.be/nl-nl/NL/Diensten/GRUPS/GRUPS-Detail/rid/RUP\\_02000\\_212\\_00505\\_00001](https://www.ruimtelijkeordening.be/nl-nl/NL/Diensten/GRUPS/GRUPS-Detail/rid/RUP_02000_212_00505_00001)

<sup>2</sup> Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening zeehavengebied Gent: inrichting R4-oost en R4-west" dat door de Vlaamse regering op 15 juli 2005 definitief werd vastgesteld.

Langerbruggestraat en verknoping van deze routes met het onderliggende (bovenlokale) fietsnetwerk.

SARO vraagt om de plandoelstellingen sterker te focussen op duurzame mobiliteit binnen het kader van duurzame ruimtelijke ontwikkeling waarbij de economische, de sociale en de ecologische componenten ten volle worden onderkend en geïntegreerd worden benaderd.

De raad heeft aldus vragen bij het feit dat de startnota er voor opteert om een opsplitsing te maken tussen hoofddoelstellingen en nevendoelstellingen. Naast deze vijf hoofddoelstellingen definieert de startnota *'in tweede instantie ook nevendoelstellingen'*. Nevendoelstellingen zijn onder meer de kwalitatieve ruimtelijke inpassing in het omliggend landschap en het milderen van de negatieve effecten van de R4 op de onmiddellijke omgeving. De raad heeft hier vragen bij omwille van hoger genoemde bezorgdheid inzake een geïntegreerde benadering van de economische, sociale en ecologische componenten.

Bovendien vraagt de raad ook meer aandacht voor doelstellingen inzake 'ruimtelijke draagkracht', 'ruimtelijke kwaliteit' en 'zuinig ruimtegebruik'.

#### IV. MULTIMODALE ONTSLUITING

5. Functioneren fietsnetwerk. De raad vindt het positief dat de startnota inzet op de realisatie van bovenlokale fietsroutes langs de R4 Oost en op de verknoping van deze routes met het onderliggende fietsnetwerk.<sup>3</sup> Ook het garanderen van vlotte fietsverbindingen langs, maar vooral over de R4 Oost is een belangrijke doelstelling. De startnota omschrijft deze laatste doelstelling evenwel als een nevendoelstelling. Zoals reeds aangehaald in vorige paragraaf vraagt de raad volwaardige invulling van deze doelstelling.

Er is nog onzekerheid over de fietsinfrastructuur. De startnota vermeldt dat in een verdere fase de concrete ligging voor de verlegde N449 nog verder moet bepaald worden en ook nog verder invulling moet gegeven worden aan de fietsinfrastructuur. Voor de concrete ligging van de verbindende tak naar de N449 zijn nog verschillende opties mogelijk: a) noordelijk en al afgestemd qua ligging op toekomstig spoor; b) ter hoogte van de vroegere spoorwegbedding (zone zonder bomen) en c) verder zuidelijk ter hoogte van een bestaande landbouwweg. De concrete ligging voor de fietsinfrastructuur is daarbij ook gekoppeld aan de keuze van de ligging van deze aantakende weg.<sup>4</sup>

De raad vraagt aandacht voor het functioneren van het fietsroutenetwerk en wijst tevens op de noodzakelijke afstemming met lopende initiatieven onder andere in het kader van de aanleg van fietspaden in de koppelingsgebieden.

6. Opwaardering van de goederenspoorlijn. Ter hoogte van het plangebied, aan de westzijde van de R4, loopt goederenspoorlijn L204, die op heden eindigt aan Arcelor Mittal. Infrabel heeft plannen om deze lijn L204 op termijn aan de oostzijde van de R4 door te trekken richting Nederland (Axelse Vlakte). Het ontwerp van knopen O3, O4 en O4bis houdt rekening met deze mogelijke doortrekking.

De startnota formuleert als nevendoelstelling *'geen conflict met een toekomstige doortrekking van spoorlijn L204'*.<sup>5</sup> De raad vraagt volwaardige aandacht voor deze opwaardering van de goederenspoorlijn L204. Het project Rail Ghent Terneuzen, dat kadert in Connectief Europe Facility (CEF) loopt momenteel. De helft van deze studie wordt gefinancierd door de Europese

---

<sup>3</sup> Ter hoogte van het plangebied passeren ook twee functionele fietsroutes van het Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk (BFF): een route die Zelzate met Wachtebeke verbindt (grotendeels via de N449), en een route die daarvan aftakt en langs de E34 naar Langelede loopt.

<sup>4</sup> Startnota: pag. 22

<sup>5</sup> Startnota: pag. 22

Commissie. North Sea Port, de provincie Zeeland, de gemeente Terneuzen, de stad Gent en de provincie Oost-Vlaanderen financieren de andere helft. Via de verkregen middelen worden momenteel een aantal spoorstudies uitgevoerd. Het onderzoek naar het doortrekken van spoorlijn L204, en de openstelling van de goederenlijnen voor personenvervoer via het spoor is één van de deelstudies.<sup>6</sup>

## V. ONDERZOEK EFFECTEN

7. Natuur- en bos. De startnota bevat een kaart met een eerste voorlopige afbakening van het plangebied Wachtebeke.<sup>7</sup> In het noorden overlapt het plangebied deels met het meer dan 100 ha groot boscomplex van het Kloosterbos. Volgens de startnota wordt de oppervlakte van de bos-inname geraamd op ongeveer 7 ha.

De raad vraagt dat de impact op natuur- en bosgebieden zo minimaal mogelijk wordt gehouden en dringt aan op volwaardige boscompensatie. Bij inname van bossen geldt conform het Bosdecreet de boscompensatieplicht. Het is onduidelijk hoe deze boscompensatie zal worden gerealiseerd. De raad vraagt dit verder te verduidelijken op niveau van het voorontwerp RUP.

8. Landbouw. De startnota verwijst naar de landbouwimpactstudie die werd uitgevoerd. In het kader van het lopend project-MER R4WO werd door het departement Landbouw en Visserij een Landbouwimpactstudie (LIS) opgemaakt voor de gronden binnen het projectgebied (april 2017). Een LIS geeft indicatief de impact weer van een gebiedsontwikkeling op de aangegeven landbouwpercelen, de bijhorende bedrijven en de huidige agrarische bestemmingen.

De impact van de werken ter hoogte van de knopen O3, O4 en O4bis op de twee betrokken landbouwpercelen wordt in de LIS als 'laag' tot 'matig' beoordeeld. Alle landbouwpercelen binnen het plangebied liggen buiten herbevestigd agrarisch gebied. Desalniettemin zal er vermoedelijk landbouwgrond verdwijnen, mogelijks ongeveer 6 ha.

9. De raad vraagt verder afstemming tussen de verschillende lopende effectenstudies die invloed op elkaar hebben zoals het project-MER Oosterweel, het strategisch-MER extra container-behandelingscapaciteit haven van Antwerpen en de studies over de voorliggende gewestelijke RUP's.

---

<sup>6</sup> VR 2018 0405 DOC.0461/1. Nota aan de leden van de Vlaamse Regering betreft de opstart geïntegreerd planproces gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'R4 - knoop Wachtebeke'

<sup>7</sup> Startnota: pag. 28